

Toimenpideoite TPA 50/2024 vp

Mia Laiho kok

Toimenpideoite sähköpotkulautojen liikenneturvallisuuden parantamisesta ja sähköpotkulautojen käytön kieltämisestä alaikäisiltä

Eduskunnalle

Sähköpotkulaudat ovat yhä enemmän käytetty liikkumismuoto niin lasten, nuorten kuin aikuistenkin keskuudessa. Oikein käytettyinä ne nopeuttavat ja helpottavat liikkumista kaupungeissa, mutta sähköpotkulaudoilla liikkuminen on lisännyt merkittävästi liikennehäiriöitä, liikenneonnettomuuksia ja sairaalahoitoon sekä jopa kuolemaan johtaneita onnettomuuksia. On hyvä asia, että kaupungeissa on lisätty sähköpotkulautojen pysäköintipaikkoja ja tehty tarkentavia käyttörajoituksia ajoaikoihin, mutta tilastot osoittavat, että nämä toimenpiteet eivät riitä.

Pelkästään Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin alueen viiden vuoden seurantajaksosta 1.8.2019—31.7.2024 ilmenee, että alle 16-vuotiaiden vakavien sähköpotkulautammojen määrä on kasvanut. HUSin sairaaloissa on hoidettu yhteensä 604 lasta ja nuorta sähköpotkulaudoilla tapahtuneiden onnettomuuksien vuoksi. Suurin osa vammautuneista on poikia ja keskimäärin iältään 12—13-vuotiaita. Eniten tapaturmia tapahtuu arkipäivinä. Vakavia tuki- ja liikuntaelimiä vammoja, kuten murtumia, on ollut 283 ja lieviä vammoja 175. Myös pään vammat ovat yleisiä lapsilla ja nuorilla. Lieviä pään vammoja on diagnosoitu 221 ja vakavia pään vammoja 50. Sisäelinvammoja on ollut 12 lapsella. Kaksi lasta on menehtynyt pääkaupunkiseudulla sähköpotkulautoonnettomuuksissa. Onnettomuuksien kokonaismäärä on siis varsin merkittävä.

Onnettomuuksien tuomien huolten, haittojen ja vammautumisten sekä jopa kuolemantapausten lisäksi ne tuovat myös merkittäviä taloudellisia kustannuksia, joita voisi hillitä riittävin lainsäädännöllisin toimenpitein. Nykyisessä terveydenhuollon henkilöstön vaikeassa saatavuustilanteessa on myös kyseenalaista lisätä terveydenhuollon työkuormaa, kun onnettomuuksien hoito lisää kuormittaa päivystyksiä ja myös muuta terveydenhuoltoa. Onnettomuuksien ehkäisyyn ja liikenneturvallisuuden parantamiseen on välttämätöntä puuttua myös lainsäädännöllisin keinoin. Kaupunkien mahdollisuudet säädellä sähköpotkulautojen toimintaa ovat hyvin rajalliset. Nykyisin sääntely perustuu lähinnä yhtiöiden ja kaupunkien välisiin sopimuksiin.

Traficomien mukaan sähköpotkulautoja oli vuonna 2023 tarjolla 56 400 kappaletta, mikä on yli nelinkertainen määrä verrattuna vuoteen 2020. Vuonna 2023 sähköpotkulautoja oli käytössä 40 kunnassa, ja alustavien tietojen mukaan määrä kasvaa vuonna 2024 noin 50 kuntaan. Kattavuus on laajentunut erityisesti suurten ja keskisuurten kaupunkiseutujen ulkopuolella. Vaikka sähköpotkulautojen käyttö onkin hieman vähentynyt, on kansalaisten turvallisuuden parantamiseksi

Toimenpidealoite TPA 50/2024 vp

tehtävä muutoksia sähköpotkulautojen käytön osalta, jotta erityisesti lasten ja nuorten onnettomuuksia saadaan ennaltaehkäistyä.

Edellä olevan perusteella ehdotan,

että hallitus ryhtyy tarvittavin lakimuutoksin toimenpiteisiin sähköpotkulautojen liikenneturvallisuuden parantamiseksi rajoittamalla sähköpotkulautojen käyttöä, kieltämällä päihtyneenä ajamisen, vaatimalla turvavarusteiden, kuten kypärän, käyttöä sekä kieltämällä sähköpotkulautojen käytön kokonaan alle 18-vuotiailta.

Helsingissä 1.10.2024

Mia Laiho kok